

DE HOOP

ABONNEMENT PRYS:
 Voor de Stad 5 fr. per jaer.
 » 5 fr. per 6 maanden.
 » 1-75 fr. per trimester.
 Voor Buiten 6 fr. per jaer.
 » 5-50 per 6 maanden.
 » 2 fr. per trimester.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

GODSDIENST.

VADERLAND.

MOEDERTAEL.

PRYS DER INSERTIEN:
 20 centimen den drukregel.
 40 centimen de reklamen.
 Alle toezending van brieven, geld, en
 moet ons vrachtvry geworpen.
 Wekelyks verschynende Zaturdags,
 by de kinderen Millis, Uitgevers te
 Sint-Truiden.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De keizer van Oostenryk heeft in persoon het opperbevel over de troepen van Italie genomen. Het schynt dat hy zyne soldaten nieuwe positiën zal doen nemen.

De aftogt der Oostenrykers is klaerblykelyk aengeduid. Zy wenden zich met al hunne magt naer de linie van den Mincio. Wy vernemen tevens dat zy al hunne positiën in de pauselyke staten verlaten hebben.

Te Milanen is het gezag van Koning Victor-Emmanuël gansch reeds in voege gesteld.

Het officieel dagblad kondigt eene eerste ordonnantie van Koning Victor-Emmanuël af, waarin gezegd wordt dat de provincien van Lombardo-Venetië voortaan in den naem des konings zullen bestierd worden.

Garibaldi, zegt men, heeft zich incognito naer Milanen begeven, waer hy eene onderhandeling met Keizer Napoleon en Victor-Emmanuël gehad heeft. Men voegt er by dat de koning van Sardinie hem met de gouden Medalje gedekoreerd heeft.

Overigens moet men zich in eenige dagen nog aen geene groote gevechten verwachten. De operatiën zullen slechts weder op nieuw beginnen, wanneer de twee legers op de linie van den Mincio zullen tegen een overstaen. Het is dan ook slechts, dat de zaken van Europa netelachtiger zullen worden; want in alle politieke kringen begint men te gelooven, dat de botsing der vyandelyke legers op den Mincio het teeken zal worden, om Pruisen gewapender hand er doen binnen te komen, en zich tegen Frankryk voor Oostenryk te verklaren.

Wat er ook van zy, het is zeker dat Pruisen drie honderd duizend man onder de wapens heeft die in zes legerkorpsen verdeeld zyn, en, op eenen gestelden tyd, zoo de omstandigheden het niet beletten, tegen Frankryk zullen ten velde rukken.

De duitsche bond houdt de vier versterkingen van Peschiera, Mantua, Verona en Legnano, voor den sleutel van Zuider Duitschland, en zegt dat die sleutel zich zal bevinden in handen van hem die deze verschaningen zal in bezit krygen.

In dit vooruitzien is het dat Pruisen, zyne legers naer Inspruck zou toezenden, in geval hare vreedzame tusschenkomst door keizer Napoleon niet zou aenveerd worden. Het is meer dan twyfelachtig dat Napoleon de tusschenkomst aen neemt, welke Pruisens zins is voor te stellen.

Geve de hemel dat Frankryk in die gelegenheid slechts het oor leene aen de gematigdheid!

Van eenen anderen kant schryft de *Mercure van Soube* dat de gesteltenissen van Rusland jegens Oostenryk zeer onvoldoende zyn, en dat de Russische diplomaten hunne geheime inzichten op geenerlei wyze meer verholten houden. De Oostenryksche minister van buitenlandsche zaken zou dezer dagen eene ernstige discussie met den minister van Rusland gehad hebben. Men vreest zelfs dat, indien Engeland en Pruisen hunne tusschenkomst aanboden, Rusland alle poogingen zou aenwenden om derzelve te verminderen of gansch te doen mislukken.

Terwyl Pruisen op het punt is zyne troepen ten velde te doen trekken, terwyl Rusland wapent en de gebeurtenissen met navorschend oog betuert, terwyl Franschen en Oostenrykers elkander nederhakken, is men in Engeland bezig met het ministerie omver te smyden.

De gemeente-kamer van Engeland heeft zich met 325 stemmen tegen 310 verklaerd tegen het ministerie Derby. Lord Palmerston is belast met het zamenstellen van een nieuw ministerie, hetwelk (naer men zegt) zich meer genegen zal toonen voor Frankryk. Dit laatste kunnen wy slechts gelooven. Lord Palmerston zal de eeuwenhuidige politiek van Engeland niet te kort blyven, en op zyne vingers tellen uit welke party er het meeste belangen voor Engeland te trekken is.

Velen onzer politieke dagbladschryvers en lezers zyn straetarm in historische kennissen, en nogthans spreken en schryven zy er over, alsof zy hemel en aerde te koop hadden. Zoudt gy niet zweeren, wanneer gy ze aenhoort, dat Oostenryk eerst van gisteren in bezit van Lombardo-Venetië gekomen is; of ten minste dat zyne heerschappy over dat land niet verder dagteekent dan van het verdrag van Weenen, in 1815, na den val van Napoleon I geklonken? Ziehier de waarheid. De groote keizer Karel de Vyfde (de eerste in Spanje) die zich zoo geerne *bürger van Gent* noemde, versloeg in 1525 den koning van Frankryk Frans I onder de wallen van Pavie, veroverde Milanen en maakte zich van Lombardië meester. By zyne troonafstanding den 25 October 1555 te Brussel gepleegd, verdeelde zich het stamhuis van Oostenryk in twee takken: Ferdinand broeder van Karel met wien de Duitsche linie een begin neemt, voegde by de keizerlyke kroon van Duitschland het beheer over het aerts-hertogdom Oostenryk, Bohemen en Hongarië;

Philips II zoon van den gewezenen keizer, die de Spaensche linie vertoonde, nam bezit van Spanje, de zeventien provincien van Nederland, Napels en Lombardië. Dit laatste land bleef zyne nakomelingen onderworpen tot den jare 1700. Karel II de jongste afstammeling van den grooten keizer zonder onbetwistbaren opvolger gestorven zynde, vlogen Oostenryk en Frankryk in 't geweer om zich zyne staten toe te eigenen.

Na eenen dertienjarigen oorlog, waer gansch Europa deel in nam, werd door het vredeverdrag van Utrecht (1713) Spanje aen den kleinzoon van Lodewyk XIV, Philips V van Bourbon, doch Napels, België en Lombardië aen den keizer Karel VI toegeschreven. Lombardië, na omtrent twee eeuwen aen de Spaensche linie van den huize van Oostenryk gehoorzaemd te hebben viel dus alsdan der Duitsche linie van denzelfden huize ten deel, en bleef onbetwist aen Oostenryk behooren tot de Fransche omwenteling toe. In 1796 deden de Republiekeinen onder beleid van Napoleon Bonaparte eenen inval in Opper-Italie, versloegen dry Oostenryksche legers, en vervolgden ze over de Alpen, op den weg van Weenen. Den 17 oktober 1797 sloot men den vrede te Campo-Formio onder de volgende voorwaarden: de keizer Frans II zou aen de Fransche Republiek België en een gedeelte van Lombardië (tot aen den Oglio) afstaen; maer, als vergoeding, moest hem Bonaparte Venetië ter handen stellen. Men bemerkte dat het oud maer vervallen Gemeenebest, *de verloofde van de baren*, noch met Frankryk noch met Oostenryk in oorlog was; er moest dus list gebruikt worden. Bonaparte begon door afgezanten en vertrouwelingen te werken op de gemoederen van het Venetiaensche volk dat al tamelyk bekend was met de grondbeginselen van de Fransche omwenteling. Een oproer barstte los, het Senaat der Edelen werd ontbonden en Bonaparte ter bescherming de stad binnengeropen. In uitvoer van het verdrag van Campo-Formio werd de stad Venetië en het grondgebied aen den keizer van Oostenryk geleverd (1797). In 1805 na den veldslag van Austerlitz, waer Napoleon, toen keizer van Frankryk geworden, de Oostenrykers en Russen zoo deerlyk behandelde, deed hy zich gansch Opper-Italië afstaen, en vormde er het *Koninkryk Italie* van, 't welk hy onder de regering plaetste van zynen stiefzoon den prins Eugene de Beauharnais. Zoo bleef het eruitzien tot 1814. Na den val van Napoleon gaf het congrès van Weenen, in naam der vyf groote mogendheden (waeronder Frankryk) het gebied over Lombardo-Venetië aen Oostenryk terug. Natuerlyker wyze waren de Fransche grondbeginsels niet zonder invloed op het land geweest, en de Franschgezinden hoogst ontevreden over den nieuwen toestand van zaken, wyl zy zich nu van alle ambten verwyderd en van alle vermogen beroofd zagen. Anderen die het *zelfbestaen* van hun vaderland van de vereenigde Mogendheden gehoopt hadden, sloten zich met de eerste aen. De betooverende woorden van Vryheid en Onafhankelykheid nu in 't geheim, dan in open hemel uitgeworpen, onderhielden in het land eene gedurige en altyd vermeederende gisting tegen het herstelde gebied van Oostenryk.

De misnoegden namen de oproeren van 1848 te baet om ook naer den sabel te vatten en gelukten zelf, met hulp van den Piemont, een oogenblik te zegevieren. Maer de nederlaeg van Novarre was hun doodelyk, en Oostenryk heerschte op nieuw tot den huidige dage toe. Eene zaak is dus klaar en zeker: meer dan eene onder de groote mogendheden heeft Provincien onder haer gebied, welke zy niet zoo regtveerdig gekregen, noch zoo lang bezeten heeft, als het huis van Oostenryk Lombardië. — Wil dit zeggen, dat wy uit liefde voor Oostenryk aen Lombardo-Venetië zyne onafhankelykheid misgunnen? Waerachtig neen! Dat zou ons Belgen ten minste niet passen! Wy moeten ons herinneren, dat wy in 1830 genomen hebben wat men ons in 1815 geweigerd had; dat wy verbryzeld hebben wat men zonder ons te raedplegen had geklonken!

Indien dus Lombardo-Venetië *op eene eerlyke wyze*, zonder het overig Italie en gansch Europa in vuer en vlam te zetten, van Oostenryk kon los geraken, en zich een *eerlyk* zelfstandig bestuer kon daerstellen, wy zouden er zeker geene tranen over storten; maer wy durven niet belooven dat zulks binnen kort gebeuren zal!

Kullagte.

Toen my voorleden maendag 's morgens de jongst gehangen klok der stad, met haren malschen en zwierigen galm, in het oor kwam golven, schoot my eensklaps het besluit te binnen, in weerwil der hitte, der stof, en van het Diestebier, naer Scherpenheuvel mede te lantefanten, juist wel niet met inzicht de bedevaerders in hunne godsvrucht te stichten, maer eerder om de zwaergeestige luchtstreek der Sicindria voor eenige uren tegen die van het Kempenland te ruilen, en om op reis zoo al het een en het ander te rapen, dienstig tot meerdere kennis van het wandelende mensdom, zaemgestoten uit mannen, vrouwen en bedevaerders.

Indien het nu gelukte, op voorstel van den heer Rogier het knoddig woordenboek van Sleeks en Van de Velden tegen een soortgelyk voortbrengsel, op den akker, of beter op den toog der inlandsche letterkunde te verschaggelen, dan veroorloofden wy ons den gestrenge heeren van dietsche, pantagonsche en andere breinoeffeningen, een klein artikeltje ter inlassing, ootmoedig met begynaemstem en gelaet, aen te bieden, te vervoegen by de letter P, zoo *deflig* gebezigd, gewrongen, gewurgd, gedraeid, gekeerd, *getruid*, en bezeeverd op de inkt- en lettertafel van onzen duerbaren *Neef van Tongeren*.

Processie beteekent te St.-Truiden ook *Bedevaert*. Men zegt *Processie doen*, *Processie gaen* en *Processie spelen*. De priester *doet* Processie; de stalgie lieden en de Jubilaren *gaen* Processie, en de overige, fluiters, badine-kwickkers, cigare-poffers en schoen-verslyters *spelen* Processie. Nooit leger zonder *lygte troepen* en jammer is het dat men tusschen Diest en Scherpenheuvel zoo vele Karamellen-briefjes, ongelezen op den grond moet laten liggen, luidende gelyk in de Vastenavond-dagen:

Wy komen alle jaer
 Zoo maer eens te gaer
 of
 Pour tromper des jaloux
 Il faut le rendez-vous.

Doch kan men zonder schyn van overdrevenheid zeggen dat het Jubelfeest te Scherpenheuvel gehouden, dit jaer, de Bedevaert van St-Truiden boven alle anderen heeft doen nitschynen in geestdrift en zoete aendoeningen. Ware ik dichter of schilder, dan ging het oogenblik, waer de Jubilarer op den trap des autaers voor het vyftigste maal nederknieelde, my niet gemakkelyk uit het geheugen. Maer God heeft my noch met de eene noch met de andere bekwaamheid gestraft, en de Kullagie-artikels mogen geene ernstige zaken verhandelen; alles op zynen tyd en op zyne plaats; parasollen als het sneeuw en achterklap in de dagbladen. Overigens dient ook gezegd, dat de Kullagie-maker, waer zoo vele, en langhalsige troepenen links en rechts, maer byzonder *links*, op te koekeloeren staen, met zyaen iegelachtigen schryfstyl, zich zoekt buiten de pluim- en mouwstrykers van den *Mio-Mooi* des levens te stellen, innig overtuigd dat men zonder ongeval over de menschen kan denken hetgeen een fransche schryver van eenen staetsman zegt:

Il m'a fait trop de bien
 pour en dire du mal
 il m'a fait trop de mal
 pour en dire du bien.

Zy hebben ons te zeer geklopt om ze te stryken, zy hebben ons te zeer gestreken om ze te kloppen. Don qui chotte tegen de windmolen, tateret en snatert men, ging zoo roekeloos niet te werk dan hy tegen ryp en groen, tegen wit en zwart, tegen berg en dal, tegen bliksem en donder, tegen zon en maen, met zyne geheimzinnige pen, en weggekropen achter den bedenkyken schild van S. P. Q. R. Ook loopt het gerucht dat reeds een gansche wagon spellen in de statie gelost is om den oorlog te beginnen. O Leonidas! indien er niet veel bloed vergoten wordt, dan zal er toch eens goed gelagehen worden *Lerdjie!* Onder het tapyt van eenen predikstoel, waer een Dominé moest plisplasplurium komen verkoopen, had men duizende spellen, met het punt omhoog, arglistig verborgen. Zyne geuze eerwaerde begon met eenen slag op den rand van den kanzel en met deze vraag: *Wie heeft hemel en aerde geschapen?*.... maer zyne hand gansch doorstipt en bloedig terug trekkende, antwoordt hy: dit hebben de *kwade jongens* gedaen. Pauca intelligenti; die muzikant is verstaet *akkoorden. Lerdjie!*

De politiek die het sterk met Frankryk tegen Oostenryk houdt, zal thans in vreugde uitroepen en uit trompetten:
 « Geve nu de hemel dat de volkeren van Italie hunne vryheid erlangen. Indien de proclamatie van Napoleon III waerheid spreekt, schryft of drukt, zoo verlang ik dat men al de kinderen van Europa in witte krinoline uitdossche, dat men hen gansche bussels lauwers, olyf en klimop-takken op den rug binde, en dat men zoo den keizer van aen den Cenisberg

